

21 nov 2019
DeFabrique

Labour Lawlands

WWZ: feiten, cijfers en mythen

Evaluatie ontslaggronden WWZ

Marloes Diepenbach (UvA)

CIJFERS

Sinds invoering WWZ:
ongeveer 36% van de ontbindingsverzoeken afgewezen.

Voor WWZ:
(slechts) 9% van de ontbindingsverzoeken afgewezen.

Hieruit wordt afgeleid dat door huidige ontslaggronden ontslag alleen maar moeilijker (en niet zoals met WWZ is beoogd 'eenvoudiger') zou zijn geworden.

CUMULATIEGROND

Nu ontslag door de huidige ontslaggronden moeilijker is geworden – zou behoefte zijn aan herziening van het grondenstelsel. En wel in de vorm van een cumulatiegrond.

Met invoering Wab wordt een combinatie van gronden als redelijke grond - en dus reden voor ontbinding – toegestaan.

Als de rechter wegens de cumulatiegrond ontbindt, kan hij aan de werknemer een vergoeding toekennen van ten hoogste 50% van de transitievergoeding (de i-vergoeding).

CUMULATIEGROND

De behoefte aan een cumulatiegrond wordt door de minister in de MvT als volgt onderbouwd:

In de praktijk blijkt dat zich situaties kunnen voordoen waarin ontbinding van de arbeidsovereenkomst gerechtvaardigd wordt geacht, terwijl er niet aan een van de redelijke gronden voor ontslag is voldaan. Rechters kunnen in het huidige gesloten stelsel van ontslaggronden de arbeidsovereenkomst niet ontbinden als niet wordt voldaan aan een van de redelijke gronden, terwijl in redelijkheid niet van de werkgever gevraagd kan worden de arbeidsovereenkomst voort te zetten. Zij kunnen daardoor onvoldoende maatwerk leveren.

Het gaat dan om situaties waarbij zich omstandigheden uit verschillende ontslaggronden voordoen (...) die echter op zich onvoldoende zijn om een redelijke grond te vormen. Maar waarbij het gezien het geheel van omstandigheden in redelijkheid niet van de werkgever kan worden gevergd om de arbeidsovereenkomst te laten voortduren.

IS DE NOOD AAN DE MAN?

Aantal afgewezen ontbindingsverzoeken mag dan (fors) zijn toegenomen, sinds inwerkingtreding WWZ zijn ook veel minder ontbindingsverzoeken ingediend.

Alleen lastige – moeilijk te schikken zaken - lijken nog op het bord van de kantonrechter te worden gelegd.

Plaatst aantal afgewezen ontbindingsverzoeken in ander perspectief.

EVALUATIE ONTSLAGGRONDEN WWZ

In periode 26 mei - 14 juni 2016 heeft HSI onderzocht hoe rechters het grondenstelsel ervaren.

Aanleiding: motie Backer

Indieners: het zo kan zijn dat in de praktijk het feitencomplex waarop de werkgever ontbinding verzoekt niet geheel (meer) past binnen een van de wettelijke gronden, maar de rechter een einde van de arbeidsovereenkomst toch redelijk acht. In die gevallen zou ontbinding nog mogelijk moeten zijn, aldus de indieners van deze motie.

EVALUATIE ONTSLAGGRONDEN WWZ

Onderzoeksmethode

- verspreiden digitale vragenlijst onder 100 kantonrechters (enquête). Responspercentage bedraagt 54%.
- het interviewen van 21 kantonrechters (gesproken met rechters van alle 11 rechtbanken) die regelmatig ontbindingsverzoeken behandelen.

EVALUATIE ONTSLAGGRONDEN WWZ

Ontbreken redelijke grond of onderbouwing

In enquête is vraag gesteld of rechters ontbindingsverzoeken hebben behandeld waarin geen van de gronden voldoende onderbouwd was, maar zij toch van oordeel waren dat een ontbinding aangewezen was.

Meningen hierover gelijk verdeeld: 50% van de respondenten is dit soort zaken niet tegengekomen.

EVALUATIE ONTSLAGGRONDEN WWZ

Ontbreken redelijke grond of onderbouwing

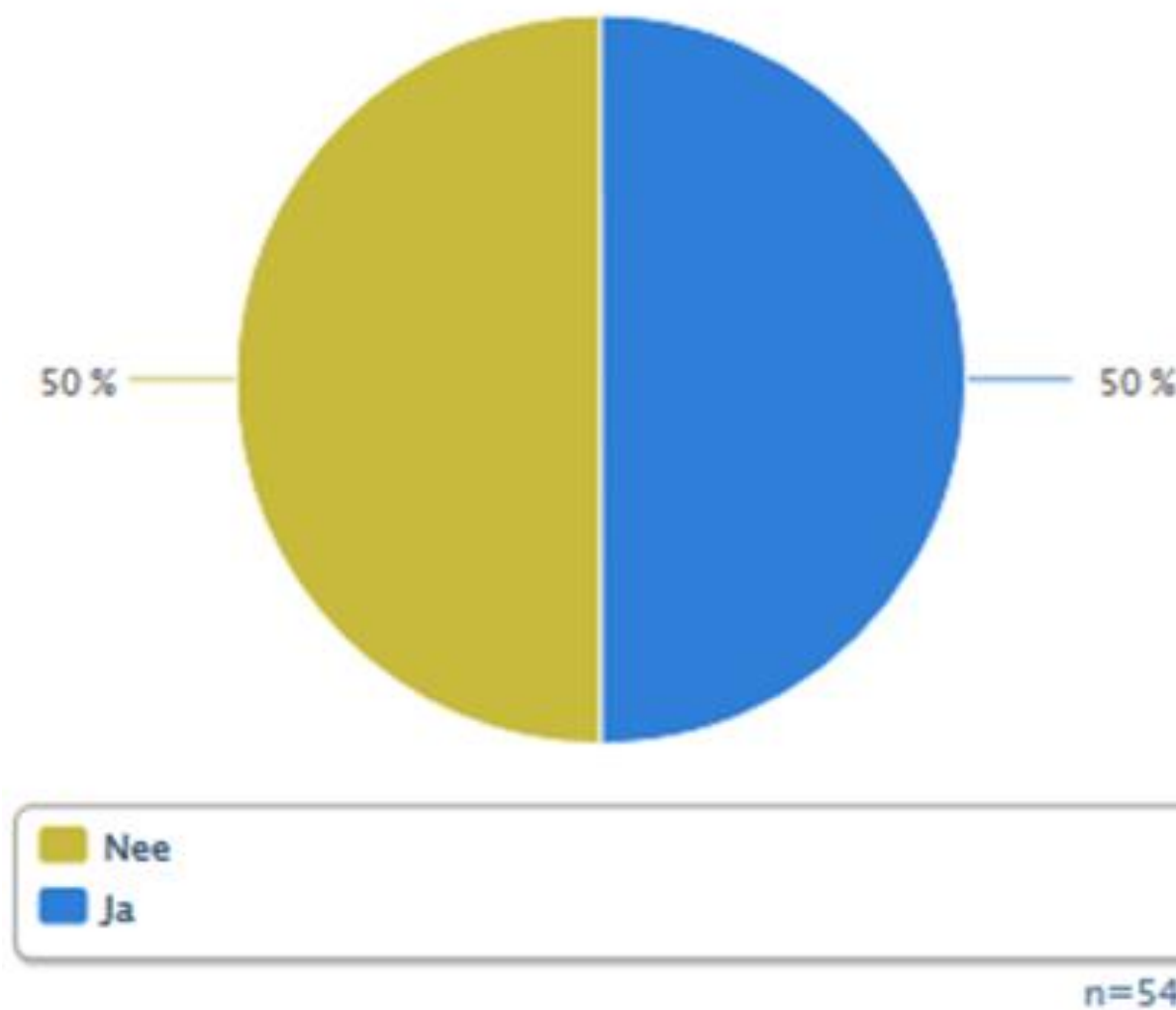
50% wel (27 respondenten).

Zij melden dat zij in een kwart van de door hen behandelde zaken van mening waren dat een ontbinding aangewezen was, terwijl de redelijke grond onvoldoende onderbouwd was.

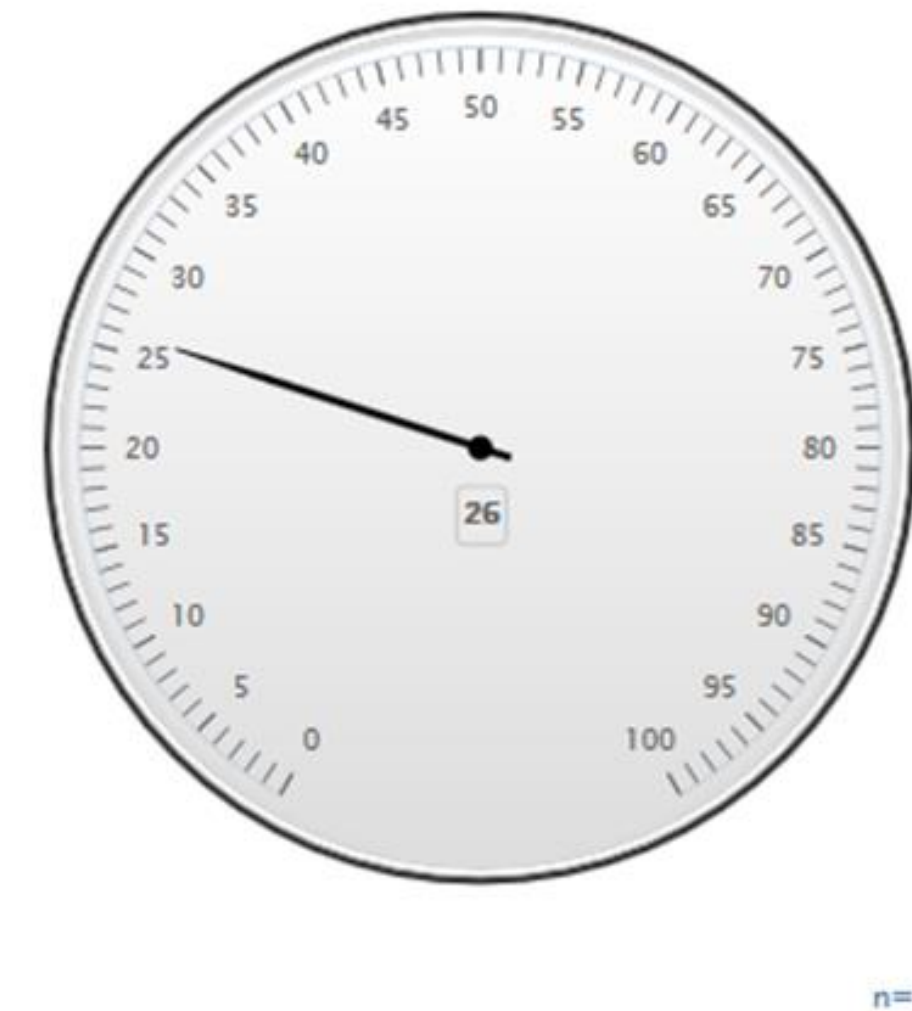
EVALUATIE ONTSLAGGRONDEN WWZ

Ontbreken redelijke grond of onderbouwing

Zijn er zaken geweest waarvan de aangevoerde grond onvoldoende onderbouwd is, maar ontbinding toch aangewezen was?

Percentage van de zaken waarin ontbinding in de rede lag terwijl de aangevoerde gronden onvoldoende zijn onderbouwd

EVALUATIE ONTSLAGGRONDEN WWZ

Gronden toereikend of niet?

Zijn gronden voor ontbinding arbeidsovereenkomst in art. 7:669 lid 3 BW toereikend voor verscheidenheid aan gevallen die in praktijk voorkomen?

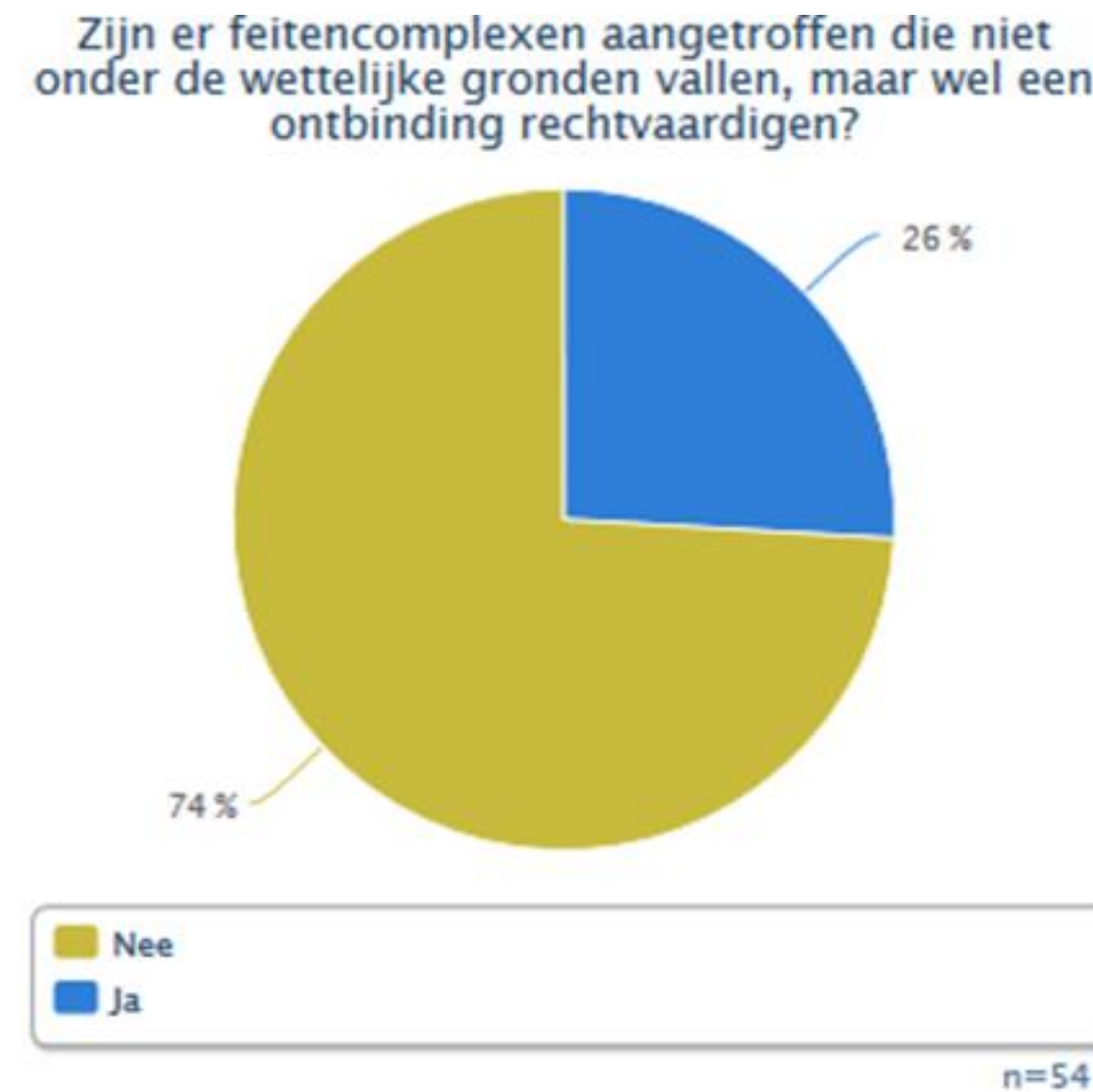
Vrijwel alle geïnterviewde rechters zijn van oordeel dat de ontbindingsgronden op zichzelf toereikend zijn.

Zaken waarin een mix van gronden is, of een verstoring van de verhoudingen die niet zodanig is dat ontbinding op de g-grond haalbaar is, kunnen soms lastig zijn. Maar dit betreft klein deel van de zaken.

EVALUATIE ONTSLAGGRONDEN WWZ

Gronden toereikend of niet?

Dit beeld wordt in de enquête bevestigd:

EVALUATIE ONTSLAGGRONDEN WWZ

Gronden toereikend of niet?

26% van het totaal aantal respondenten (= 14 respondenten):
ontbindingsgronden ontbreken.

Die gevallen zijn terug te brengen tot drie categorieën: (i) te weinig ruimte om te concluderen dat sprake is van een verstoorde arbeidsverhouding (ii) bij een combinatie van gronden die ieder voor zich onvoldoende onderbouwd zijn en (iii) een algemene grond.

Dit gemis doet zich in een klein deel van de zaken voor.

EVALUATIE ONTSLAGGRONDEN WWZ

Ontbreekt algemene grond of niet?

Wordt door rechters een algemene ontbindingsgrond gemist of kan men uit de voeten met de gronden zoals deze zijn geformuleerd in art. 7:669 lid 3 BW? (rekening houdend met de gelimiteerde mogelijkheid voor het toekennen van een vergoeding).

EVALUATIE ONTSLAGGRONDEN WWZ

Ontbreekt algemene grond of niet?

Deze onderzoeksvraag is in enquête op twee manieren aan bod geweest.

(1) De hiervoor **genoemde groep van 26% (14 respondenten)** is vervolgens gevraagd of voor die gevallen de gronden in art. 7:669 lid 3 BW zouden moeten worden uitgebreid en zo ja, met welke grond.

8 respondenten hebben op die vraag (in verschillende bewoordingen) geantwoord dat een algemene grond zou moeten worden toegevoegd.

EVALUATIE ONTSLAGGRONDEN WWZ

Ontbreekt algemene grond of niet?

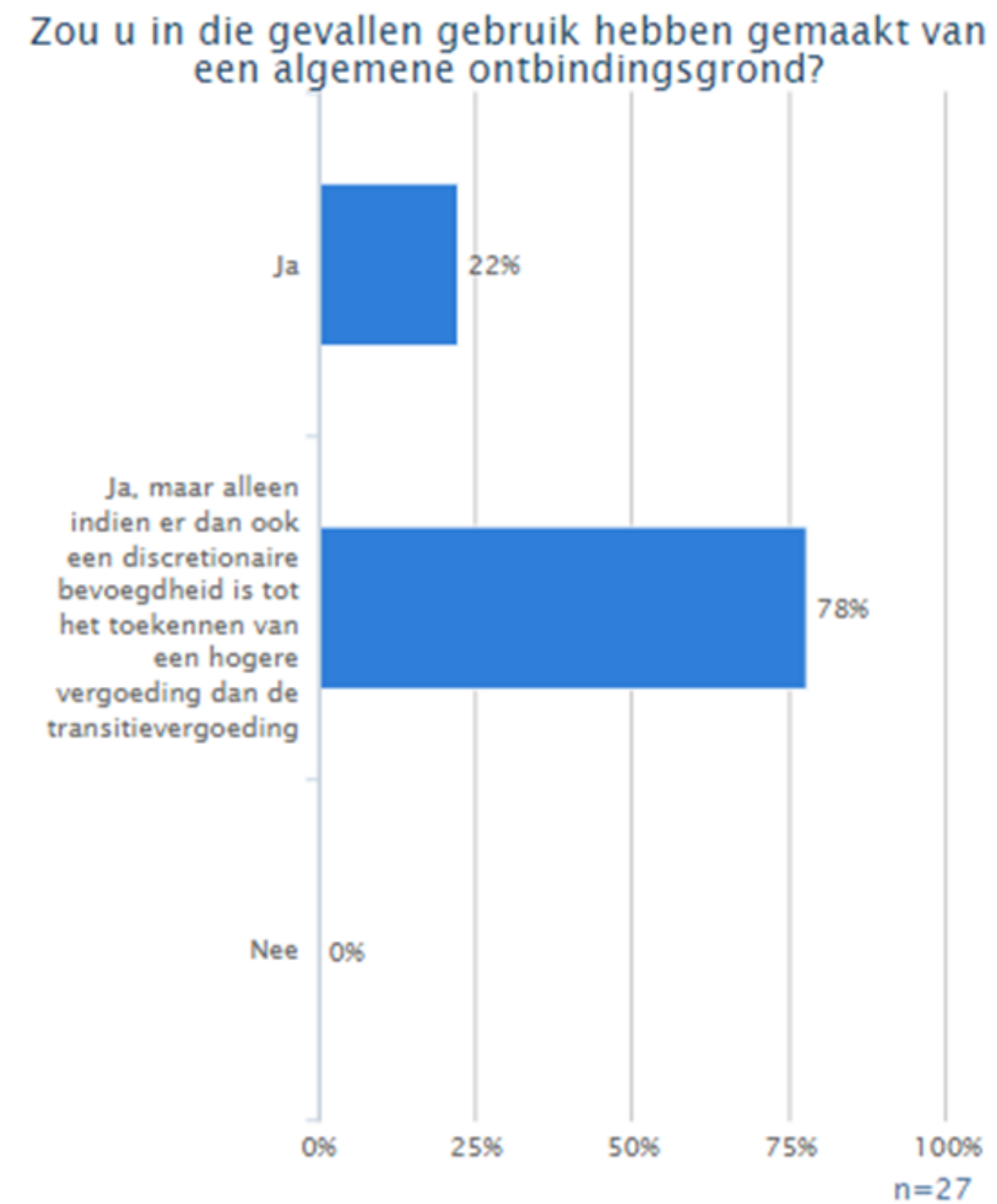
(2) 27 respondenten was in 25% van de door hen behandelde zaken van oordeel dat ontbinding in de rede lag hoewel de aangevoerde grond niet voldoende was onderbouwd.

Deze groep (27 respondenten) is vervolgens gevraagd of zij in die zaken gebruik zouden hebben gemaakt van een algemene ontbindingsgrond.

Ja zegt 78% van die groep (= 21 respondenten), maar alleen als er dan ook een discretionaire bevoegdheid is tot het toekennen van een hogere vergoeding dan de wettelijke transitievergoeding.

EVALUATIE ONTSLAGGRONDEN WWZ

Enquête:

HOE HOOG IS DE NOOD NU?

Minister Koolmees in PG:

“Bij sommige kantonrechters was er sprake van dat een bepaald percentage van de zaken – **het gaat om tientallen procenten** – niet werd ontbonden, omdat er niet werd voldaan aan de redelijke ontslaggronden uit de Wet werk en zekerheid.”

“Op dit moment wordt er in sommige gevallen, bij sommige kantonrechters, **in veel situaties niet ontbonden**, omdat er niet kan worden voldaan aan een redelijke ontslaggrond.”

“In die zin is het een versoepeling, maar het lost wel een **groot probleem op in de praktijk.**”

IS DE NOOD WEL ZO HOOG?

HSI-onderzoek: sommige rechters missen in een klein deel van alle zaken de mogelijkheid om op grond van de wet arbeidsovereenkomst te ontbinden.

Dicht minister in de PG verder strekkende conclusies aan de uitkomsten van HSI-onderzoek toe? Redeneert minister naar noodzaak voor cumulatiegrond toe?

Inmiddels ruim 3 jaar verder. Rechtspraak op terrein ontslaggronden is verder uitgekristalliseerd. Zo heeft de Hoge Raad in zijn Decor-beschikking van 18-2-2018 en zijn beschikking van 30-11-2018 meer ruimte geboden.

Had het niet meer voor de hand gelegen eerst WWZ-evaluatie af te wachten om te bezien hoe de ruimte wordt benut, alvorens cumulatiegrond uit de kast te halen?

STELLING

De invoering van de cumulatiegroond kent nu geen noodzaak en is op dit moment volkomen overbodig.